Dag van de vrouwenzorg

naam

Medisch tuchtrecht

Wendy Sijnstra-Meijer,
Secretaris Regionaal tuchtcollege Zwolle
Secretaris Veterinair Beroepscollege

Tuchtcolleges voor de Gezondheidszorg

Waarom tuchtrecht?

- Poortwachtersfunctie t.a.v. bigregistratie;
- Compensatie machts- en kennisdiscrepantie tussen zorgverlener en patiënt / cliënt;
- Vandaar: laagdrempelige procedure;
- Kritiek: staat de zorgverlener met 0-2 achter?

(nee: leden-beroepsgenoten in het college, maatstaf = eigen richtlijnen, dossier = bewijs).

Hoe vaak? - Regionaal tuchtcolleges

Afgehandelde klachten 2022	
	klachtentotaal plm. 1000
Artsen	581
Verloskundigen	11 (waarvan 4 gegrond)
Physician assistants	1 (ongegrond)
Verpleegkundigen	79 (waarvan 23 gegrond)
“Top-3”:	
Huisarts	155
Psychiater / GZ-psycholoog	144
Verpleegkundige	79
Gegrond:	17% (van het totaal)

ECLI:NL:TGZRAMS:2022:124 RTG Amsterdam

- VLK heeft spiraaltje gezet. Na plaatsing bleek perforatie baarmoederwand.
- College: verwijt ongegrond dat cliënte niet is gewezen op complicaties (zij had de voorlichting niet zelf gedaan). VLK was op de hoogte van het verhoogde risico bij plaatsing, is voorzichtig te werk gegaan en er waren geen contra-indicaties.
- Hoewel de VLK voortaan beter het voelen van weerstand voor het plaatsen van de spiraal explicieter kan noteren, gaat het college met het medisch dossier ervanuit dat de verloskundige vóór de spiraalplaatsing wel weerstand heeft gevoeld.

ECLI:NL:TGZRZWO:2021:43 RTG Zwolle

- Klaagster, 27 weken zwanger, werd tot dan toe niet begeleid door een VLK. Zij had een afwijkende zorgbehoefte. VLK maakte zich zorgen omdat de zwangerschap tot dan toe onbegeleid was verlopen.
- Bij eerdere zwangerschap keizersnee, onbekend waarom. Klaagster was terughoudend informatie te geven en wilde eerder gemaakte echo's niet geven. Er vindt één thuisbezoek plaats waarbij geen bijzonderheden. Klaagster zegt een vervolgafspraak af en laat weten naar andere praktijk te gaan. VLK legt de casus geanonimiseerd voor aan VT. Vervolgens mailt zij klaagster met de boodschap dat zij zich verplicht acht melding te doen bij VT als klaagster niet vertelt wie de opvolgend verloskundige is.
- College: beklaagde heeft onvoldoende oog gehad voor de wensen van klaagster bij zwangerschapsbegeleiding. Het thuisconsult gaf geen aanleiding tot zorgen. Ze had klaagster moeten spreken i.p.v. mailen. Meldcode kindermishandeling niet goed gevolgd. Geen plicht tot melding. Klacht gedeeltelijk gegrond, waarschuwing.

PM: **Richtlijn Prenatale verloskundige begeleiding van de KNOV**

ECLI:NL:TGZRZWO:2018:147

- Klacht IGJ tegen VLK m.b.t. door de verloskundige verleende zorg vallend onder de Leidraad ‘Verloskundige zorg buiten richtlijnen’ (stuitbevalling in de thuissituatie). De klacht in alle onderdelen gegrond. Volgt ontzegging van het recht wederom in het BIG-register te worden ingeschreven.

- Leidraad laat ruimte voor handelen in afwijking van de richtlijnen en protocollen. Bij uitdrukkelijke en goed geïnformeerde keuze cliënt af te wijken van de richtlijnen, is VLK niet tuchtrechtelijk verantwoordelijk voor deze keuze, zolang hij/zij blijft binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening.

ECLI:NL:TGZRZWO:2021:5 RTG Zwolle

- Klacht tegen VLK. Bij eerste consult heeft de VLK een echo gemaakt en het beeld dat zij zag paste niet bij de anamnestische duur van de zwangerschap. De verloskundige heeft dit aan klaagster verteld, haar zorgen geuit over de zwangerschap en haar verwezen voor verder onderzoek. De zwangerschap bleek toch intact en klaagster is bevallen van een gezonde dochter. Klaagster verwijt de VLK dat zij haar respectloos heeft behandeld door na het onderzoek tegen haar te zeggen: “reken er maar niet op dat het wat wordt, het wordt eerder een miskraam.”

- VLK: het is haar taak is om klaagster duidelijk en volledig te informeren. Zij meent dat op een zorgvuldige wijze te hebben gedaan. Betwist verkeerde woordkeuze.

- College: vindt het juist dat de VLK, gelet op haar bevindingen, haar twijfels heeft geuit. Dat zij dat op respectloze wijze heeft gedaan, heeft het college niet kunnen vaststellen. Klacht kennelijk ongegrond.

ECLI:NL:TGZRGRO:2021:32 RTG Groningen

- Baby valt tijdens transfer van bad-bevalling naar bed op de grond, waarbij letsel is opgelopen.
- College hoort kraamverzorgster als getuige. Deze zegt dat VLK dringend en dwingend was. Ook zij was overdonderd door de snelheid waarmee klaagster uit bad moest en dat er op dat moment wel enige paniek was. Of er uitleg is gegeven over de noodzaak van de transfer kan de kraamverzorgster zich niet meer goed herinneren.

- College: In deze omstandigheden niet voldoende uitleg gegeven over noodzaak van de transfer van bad naar bed.
- VLK geeft toe: had zich onvoldoende gerealiseerd dat het uit bad stappen/lopen naar het bed al voldoende kon zijn om de baby geboren te laten worden. Zeker omdat het hoofdje al was geboren en een volgende wee tijdens de transfer te verwachten was. Had zich meer bewust moeten zijn van de risico’s en had veiligheidsmaatregelen moeten treffen.

- Gegrond, berisping.

ECLI:NL:TGZCTG:2023:5 CTG

- Heeft de VLK: 1) de knip ten onrechte links gezet in plaats van rechts? 2) te ver ingeknipt?
- College: VLK wist niet dat eerdere episiotomieën mogelijk niet links waren geplaatst, omdat informatie ontbrak. Hoefde zij ook niet op bedacht te zijn, omdat – aldus deskundigenrapport – er geen herkenbare littekens van een eerdere epi te zien waren. Geen reden dus om af te wijken van de voor haar gebruikelijke knip links. Ook al zou wel littekenweefsel rechts te zien zijn geweest, dan nog zou de VLK bij deze bevalling de knip links hebben mogen zetten, omdat het voor haar niet goed mogelijk was om de knip rechts te plaatsen.
- Uitgangspunt bij epi is dat wordt ingeknipt met de lengte van de schaar. Een knip van 6 tot 7 centimeter is niet ongebruikelijk. De deskundige heeft in het rapport genoteerd dat de lengte van de knip “op zicht wat lang oogt”. Dat kan komen doordat de knip verlengd werd (wat niet in het medisch dossier wordt genoemd) of door een verdere inscheuring door de geboorte. De deskundige heeft op basis van de beschikbare informatie niet kunnen vaststellen dat de knip te groot is geweest.
- Klaagster is na de bevalling naar het ziekenhuis gebracht, waar epi is gehecht. In operatieverslag staat alleen dat epi is gehecht. Op grond hiervan mag ervan uitgegaan worden, dat de knip geen bijzonderheden te zien gaf en dus niet noemenswaardig groot is geweest.
- Klachten ongegrond.

ECLI:NL:TGZRZWO:2023:59

- Klacht tegen PA. Klager werd voor de tweede maal door de PA gezien vanwege pijnklachten aan zijn been. Tijdens het consult ontstaat ruzie. Klager gebruikt geweld tegen PA, die daardoor ernstig letsel oploopt. De PA beëindigt behandelrelatie.
- Klager verwijt de PA dat hij zich ongepast naar klager heeft gedragen, klager heeft geprovoceerd, de behandelrelatie eenzijdig heeft beëindigd en over het geweldsincident heeft geschreven op de website van zijn beroepsvereniging. Klager meent dat de tekst te herleiden is tot klager.
- Het college acht de verwijten onterecht en verklaart de klacht kennelijk ongegrond.

ECLI:NL:TGZRZWO:2021:101

- Indirect over PA. Maatschap cardiologie besteedt veel werk uit aan PA's.
- College Uit "Taakherschikking" blijkt dat vergaande vormen van delegatie aan de PA onder supervisie van de cardioloog als regel door de wetgever als aanvaardbaar worden beschouwd. PA is voor zijn taak toegerust en is bekwaam.
- De PA had zijn opleiding in 2013 afgerond en had daarvoor tien jaar gewerkt als verpleegkundige op de cardio-thoracale intensive care. Tevens is gebleken dat de cardiologen op concrete indicatie patiënten zelf zagen, laagdrempelig benaderbaar waren voor de PA en de arts-assistenten en dat dergelijk overleg ook in deze casus heeft plaatsgevonden.
- Klacht ongegrond

Tuchtnormen (1)

- **Eerste tuchtnorm:**
  directe patiëntenzorg
  - Vb: zwangerschapsbegeleiding, operatie, wondverzorging, therapie, PJ rapportage

- **Tweede tuchtnorm:**
  enig ander handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk beroepsbeoefenaar betaamt, mits “weerslag” op individuele gezondheidszorg
  - Vb.: wangedrag, me-too, erfenissen, bejegening, fraude.

Tuchtnormen (2)

- Maatstaf: “Redelijke bekwame” beroepsuitoefening op moment van handelen
  - Dus niet: best practice of perfectie (“een zes volstaat”)
  - Niet: wetenschappelijk bewezen praktijk, maar geaccepteerd
  - Verantwoord kiezen in onzekerheid, redelijke afweging

→ Vb: Conflict van plichten: Schending door BA van geheimhoudingsplicht in geval van nood. (ECLI:NL:TGZCTG:2016:243)

→ Vb: Protocollen praktijkgebruiken, wet- en regelgeving.
(Richtlijn Prenatale verloskundige begeleiding van de KNOV
Leidraad Verloskundige zorg buiten richtlijnen)

→ Vb: Dilemma’s: afwenden gevaar versus bijwerkingen.

Klachtgerechtigd

- Direct belanghebbende = eerst aangewezene patiënt
- Nabestaanden
- Soms ook werkgever als opdrachtgever
- Heel soms ook collega’s
  (maar niet i.g.v. professionele verschillen van mening bij second opinion)
- Inspecteur Gezondheidszorg en Jeugd

Inhoudelijke beoordeling (1)

- Richtlijnen en standaarden ten tijde van de behandeling
- Niet elke fout is verwijtbaar
- Individuele aansprakelijkheid
- Niet oordelen met wetenschap achteraf

Inhoudelijke beoordeling (2)

Bewijs:

- Het dossier (liever niet achteraf aanvullen, indien wel: transparantie betrachten)
- Woord van de een t.o.v. de ander? Klacht ongegrond.

Procedure

- Klaagschrift
- Griffierecht € 50
- Aanvulling klaagschrift
- Verweer
- Mondeling vooronderzoek

- Daarna mogelijkheden:
  → kennelijk **ongegrond** of **niet ontvankelijk**: voorzittersbeslissing of raadkamer (voorzitter, twee leden beroepsgenoten) **65%** van de zaken
  → zitting **35%** van de zaken (meestal drie leden-beroepsgenoten), uitspraak 6 weken

- Hoger beroep CTG

Maatregelen

- Gegrond, zonder maatregel / waarschuwing
- Berisping
- Boete (tot € 4.500)
- Schorsing maximaal 1 jaar (Evt. voorwaardelijk, max. proeftijd 2 jaar)
- Gedeeltelijke ontzegging
- Doorhaling (met onmiddellijke schorsing)
- Verbod op herinschrijving/beroepsverbod/kostenveroordeling

Enkele cijfers 2022 - Regionaal tuchtcolleges

Gegrond	170 (17%)
Gegrond, geen maatregel	22
Waarschuwing	66
Berisping	55
(Voorw.) schorsing	14
(Ged.) ontzegging	0
Doorhaling:	10

Mediaan doorlooptijd 2022: 230 dagen (mediaan 204)

Kans op een klacht: 1,3%

Meer informatie:
www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl

De beslissingen:
www.tuchtrecht.nl

Dag van de vrouwenzorg